

Πρόσκληση

Κύκλος Διαλέξεων
για την Βυζαντινή Μουσική
καὶ τὴν Ψαλτικὴ Τέχνη

Ἀπὸ 10 Μαρτίου ἕως 9 Μαΐου 2016

ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Σωματείου
Ἑλλήνων Ὑπηκόων Ἀπελαθέντων ἐκ Τουρκίας
Αἴθουσα Πνευματικοῦ Κέντρου Κωνσταντινουπολιτῶν
Σούτσου 46, Ἀμπελόκηποι

Ὥρα: 19:00

Ἐπιμέλεια προγράμματος: Δημοσθένης Φιστουρῆς, Δρ. Μουσικολογίας

Πληροφορίες στὸν ἰστότοπο: <http://www.enokon.gr/poioi-eimaste/somateio-apelathenton>

Δημήτριος Νεραντζής

Ἄρχων Διδάσκαλος τοῦ Ἀποστόλου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας

**“Ζητήματα μεταγραφῆς καὶ ἐρμηνείας ἀπὸ τὴν σημειογραφία τοῦ Πέτρου
Λαμπαδαρίου στὴν νέα σημειογραφία σύμφωνα μὲ τὴν ζῶσα
Πατριαρχικὴ Παράδοση - Ἀνάλυση καὶ ἐκτέλεση κλασικῶν μαθημάτων”**

Βιογραφικὸ σημεῖωμα: Ὁ διακεκριμένος, καλλικέλαδος, ἱεροπρεπῆς καὶ λιτὸς παραδοσιακὸς ψάλτης, **Δημήτριος Νεραντζής** γεννήθηκε (1937) στὰ Φυτὰ τῆς Χίου. Τὴν ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ, τὴν διδάχθηκε καταρχὰς στὴν πόλη τῆς Χίου ἀπὸ τὸν Μιχάλη Περπινιά καὶ, στὴν συνέχεια, ὁ πραγματικὸς του δάσκαλος ὑπῆρξε ὁ Ἀθανάσιος Παναγιωτίδης, κοντὰ στὸν ὁποῖο μαθήτευσε γιὰ μεγάλο χρονικὸ διάστημα. Ἔχει χρηματίσει πρωτοψάλτης σὲ πολλοὺς ναοὺς σ’ ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα: στὸν Ἁγ. Ἀνδρέα Πατρῶν (1961-1964), στὸν Ἁγ. Ἰάκωβο Χίου (1965-1966), στὸν Ἁγ. Γεώργιο Βροντάδου Χίου (1966-1971), στὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ Ἁγ. Ἀθανασίου Ἀμαλιάδος (1971-1974), στὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ Ἁγ. Μηνά Ἡρακλείου Κρήτης (1974-1981), καὶ τέλος στὸ Πανελλήνιο Ἱερό Ἰδρυμα Εὐαγγελιστρίας Τήνου (1982-1995 καὶ 2001), ὅπου δίδαξε παράλληλα, ὡς καθηγητῆς, τὴν Βυζαντινὴ μουσικὴ στὸ «Ἐκκλησιαστικὸ Λύκειο Τήνου».

Ἔχει τιμηθεῖ, ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο μὲ τὸ ὀφθίκιο τοῦ «Ἄρχοντος Διδασκάλου τοῦ Ἀποστόλου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας» καὶ ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ τὸν «Χρυσὸν Σταυρὸν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου».

Ἔχει συγγράψει δύο βιβλία, καρπὸς κατασταλαγμένης μελέτης σύμφωνα μὲ τὴν ζῶσα Πατριαρχικὴ παράδοση: «Συμβολὴ στὴν Ἑρμηνεία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μέλους» (Ἡράκλειο Κρήτης 1997), στὸ ὁποῖο πραγματεύεται τὸν τρόπο ψαλτικῆς ἐρμηνείας τῶν μουσικῶν χαρακτήρων κατὰ τὴν πατριαρχικὴ παράδοση καὶ «Θέματα Ψαλτικῆς Τέχνης» (Τήνος 2012), ὅπου πραγματεύεται τὸν τῶν τοῖς βυζαντινοῦ μέλους σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸ κείμενο τῆς ὑμνολογίας. Ἔχει ἐκδώσει ἐπίσης μία κασέτα μὲ τίτλο «Ἀκολουθία Ἁγίου Σπυριδῶνος» (ἐκδοσὴ «Ἑλληνορθοδόξου Ἀδελφότητος Ἁγίου Ἀθανασίου Λονδίνου») καὶ στὴν ὁποία περιέχονται μέλη τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ τοῦ Ὄρθρου, ἐπίσης ὁ Κανόνας «Ποίημα Γ. Εὐγενικοῦ πατρὸς Ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου». Τέλος, στὴν Σειρά «Μνημεῖα Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς», ἔχει ηχογραφήσει τὸ ἰδιότυπο Χερουβικὸ τοῦ Πέτρου Μπερεκέτη τὸ «ψαλλόμενον καὶ εἰς τοὺς ὀκτῶ ἤχους».

Διονύσιος Ἀνατολικιώτης

Θεολόγος, Δρ. Μουσικολογίας

“Ἡ συμβολὴ τοῦ Γεωργίου Βιολάκη στὸ Πατριαρχικὸ Ψαλτικὸ “Υῶφος”

Βιογραφικὸ σημεῖωμα: Ὁ Διονύσιος Ἀνατολικιώτης εἶναι διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, μουσικολόγος - τυπικολόγος, πτυχιούχος τοῦ τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, φιλόλογος ἐπιμελητῆς ἐκδόσεων, διπλωματούχος ἑλληνικῆς (βυζαντινῆς) μουσικῆς τοῦ ὠδείου «Ῥωμανὸς ὁ μελωδὸς» Ἀμφιάλης Πειραιῶς, καὶ συγγραφεὺς.

Ἐχει ἐργαστῆ στὴν δημόσια καὶ ἰδιωτικὴ ἐκπαίδευσι διδάσκοντας μουσικῆ, ἐκκλησιαστικὸ τυπικὸ, καθὼς καὶ θεολογικὰ καὶ φιλολογικὰ μαθήματα. Διετέλεσε ψάλτης σὲ ναοὺς καὶ μοναστήρια τῆς Ἀττικῆς καὶ ἄλλων περιοχῶν, μέλος ἐκκλησιαστικῶν χορωδιῶν, καὶ συνεργάτης ἐκπομπῶν στὸ κρατικὸ καὶ ἰδιωτικὸ ραδιόφωνο.

Ἵπῆρξε βασικὸ στέλεχος σὲ ἐκδοτικούς οἴκους καὶ ἑφημερίδες, καὶ ἀπὸ τὸ 2003 διευθυντῆς τῆς περιοδικῆς ἐκδόσεως «Συμβολὴ (εἰς τὴν τάξιν τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας)» μὲ κύριο ἀντικείμενο τὸ ἐκκλησιαστικὸ τυπικὸ καὶ ἄλλα λειτουργικὰ θέματα.

Ἀρθρογραφεῖ ἀπὸ τὸ 1985 σὲ διάφορα ἔντυπα, ἀπὸ δὲ τὸ 2001 καὶ στὸ διαδίκτυο, καὶ ἔχει δημοσιεύσει περισσότερα ἀπὸ 250 ἄρθρα. Συμμετέχει σὲ πανελλήνια καὶ διεθνῆ συνέδρια καὶ σὲ ἐπιστημονικὲς ἡμερίδες ἢ σεμινάρια ὡς μέλος ἢ εἰσηγητῆς, καὶ ὡς προσκεκλημένος ὁμιλητῆς σὲ λειτουργικὲς συνάξεις, ἐπιστημονικοὺς κύκλους, καὶ ἄλλες ἐκδηλώσεις. Μέχρι σήμερα ἔχουν ἐκδοθῆ περισσότερα ἀπὸ 50 ἔργα του.

Ἰωάννης Ἀρβανίτης

Δρ. Μουσικολογίας

“Παράδοση, μελοποιία και σημειογραφία στο ἔργο τοῦ Πέτρου Λαμπαδαρίου”

Βιογραφικό σημείωμα: Ὁ Ἰωάννης Ἀρβανίτης γεννήθηκε στους Στρόπωνες Εὐβοίας τὸ 1961. Σπούδασε Φυσικὴ στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν καὶ Βυζαντινὴ Μουσικὴ στὸ Ὠδεῖο Χαλκίδος μὲ τὸν Σπύρο Σιμιτζή καὶ στὴν Σχολὴ τοῦ Συλλόγου πρὸς Διάδοσιν τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς μὲ τὸν Σίμωνα Καρά. Πῆρε Δίπλωμα Μουσικοδιδασκάλου ἀπὸ τὸ Ὠδεῖο “Νίκος Σκαλκώτας” μὲ τὸν Λυκοῦργο Ἀγγελόπουλο. Ἀσχολήθηκε ἀπὸ μικρὸς καὶ μὲ τὸ Δημοτικὸ τραγούδι καὶ παίζει ταμπουρά, οὔτι, θαμπούρα καὶ λαοῦτο. Ἐχει διδάξει στὸ Μουσικὸ Γυμνάσιο Παλλήνης ἀπὸ τὴν πρώτη χρονιά λειτουργίας του, στὸ Δημοτικὸ Ὠδεῖο Πειραιᾶ καὶ στὸ Ὠδεῖο “Φίλιππος Νάκας”. Δίδαξε ἐπὶ 7 ἔτη (1994-2002) στὸ Τμ. Μουσ. Σπουδῶν τοῦ Ἰονίου Πανεπιστημίου. Τὸ 2010 ἔγινε Διδάκτωρ τοῦ Ἰονίου Πανεπιστημίου μὲ διατριβὴ μὲ θέμα τὸν ρυθμὸ τῶν παλαιῶν μελῶν μέσα ἀπὸ τὴν σύντομη ἐρμηνεῖα τῆς Παλαιᾶς σημειογραφίας.

Ἐχει ἐντροφήσει ἰδιαίτερος στὴν ἐρμηνεῖα τῆς παλαιᾶς σημειογραφίας, σὲ ὅλες τῆς τὶς μορφές καὶ τὰ στάδια, καθὼς καὶ στὴν ἐν γένει θεωρία τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, νεώτερης καὶ παλαιᾶς, καὶ ἔχει διδάξει σὲ ἀρκετὰ σχετικὰ σεμινάρια ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Ἑλλάδος. Ἐχει ἐξηγήσει πολλὰ μέλη ἀπὸ τὴν παλαιὰ στὴν ἐν χρῆσει γραφὴ καὶ ἔχει καὶ ὁ ἴδιος μελοποιήσει πληθώρα μελῶν, τὰ ὁποῖα ψάλλονται ἤδη ἀπὸ πολλοὺς ψάλτες σὲ ὅλο τὸν Ὁρθόδοξο κόσμο.

Ἐχει ψάλει σὲ διάφορους Ναοὺς στὴν Χαλκίδα καὶ τὴν Ἀθήνα. Σήμερα εἶναι Πρωτοψάλτης τοῦ Ἱ.Ν. Αγ. Αναργύρων ὁδοῦ Σόλωνος. Εἶναι ἰδρυτῆς καὶ χοράρχης τοῦ Βυζαντινοῦ Χοροῦ “Ἀγιοπολίτης” ποῦ ἔχει δώσει συναυλίες στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικὸ καὶ ἔχει ψάλει σὲ διάφορες Ἀκολουθίες καὶ ἀγρυπνίες.

Εἶναι διορισμένος στὸ Μουσικὸ Γυμνάσιο Παλλήνης καὶ ἀπὸ τὸ 2014 εἶναι ἀποσπασμένος στὸ Τμῆμα Χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, ἀσχολούμενος μὲ τὴν καταλογογράφηση καὶ μελέτη τῶν ἐκεῖ ἀποκειμένων μουσικῶν χειρογράφων. Διδάσκει στὸ Ὠδεῖο “Σίμων Καράς”, καθὼς καὶ στὸ Μεταπτυχιακὸ Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Μουσικῆς τοῦ Τμ. Μουσ. Σπουδῶν τοῦ Ἰονίου Πανεπιστημίου.

Γεώργιος Σμάνης

Δρ. Μουσικολογίας

“Εξωτερική μουσική: Η Βυζαντινή μουσική στούς «δρόμους» τής Ανατολής”

Βιογραφικό σημείωμα: Ο Γεώργιος Σμάνης είναι άριστοῦχος πτυχιούχος τοῦ Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (1997). Ἐκπόνησε διδακτορική διατριβή μὲ ὑποτροφία τοῦ ΙΚΥ καὶ τὸ 2011 ἀναγορεύτηκε διδάκτωρ Βυζαντινῆς Μουσικολογίας μὲ βαθμὸ “Ἄριστα” παμψηφεί. Ἀντικείμενο τῆς ἔρευνάς του ἀποτελέσει ἡ σχέση τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς μὲ τὴν ὀθωμανικὴ μουσικὴ κατὰ τὸν 18ο καὶ 19ο αἰ., ἐνῶ παράλληλα μελέτησε τὸ θεωρητικὸ σύστημα τῆς ὀθωμανικῆς μουσικῆς καὶ μαθήτευσε στὸ πολιτικὸ λαοῦτο.

Ἀπὸ τὸ 2004 ὑπηρετεῖ ὡς μόνιμος ἐκπαιδευτικὸς Μουσικῆς Ἀγωγῆς. Εἶναι κάτοχος Πτυχίου Ἱεροψάλτου καὶ Διπλώματος Βυζαντινῆς Μουσικῆς. Ἔχει παράλληλες σπουδὲς στὴν εὐρωπαϊκὴ μουσικὴ (πτυχία Ἀρμονίας καὶ Ἀντίστιξης). Ἐπίσης ἔχει σπουδὲς πιάνου, ἀκορντεόν, δίσκαλου ἀρμονίου καὶ φωνητικῆς ὀρθοφωνίας. Μιλᾷ Ἀγγλικά καὶ Τουρκικά. Ἔχει συμμετάσχει σὲ μεγάλο ἀριθμὸ μουσικολογικῶν συνεδρίων, τόσο στὴν Ἑλλάδα ὅσο καὶ στὸ ἐξωτερικὸ. Ἀπὸ τὸ 2011 ἀνήκει στοὺς ἐπιστημονικοὺς συνεργάτες τῆς Μεγάλης Ὁρθόδοξης Χριστιανικῆς Ἐγκυκλοπαίδειας (Μ.Ο.Χ.Ε) γιὰ τὴν συγγραφή μουσικολογικῶν λημμάτων. Ἀπὸ τὸ 1992 ἀποτελεῖ μέλος τοῦ Βυζαντινοῦ Χοροῦ «Οἱ Μαῖστορες τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης» ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν, τότε, τοῦ καθηγητοῦ Βύζ. Μουσικολογίας Γρηγορίου Θ. Στάθη καὶ σήμερα τοῦ καθηγητοῦ Ἀχ. Χαλδαιάκη, μὲ συμμετοχὴ σὲ πολὺ μεγάλο ἀριθμὸ ἠχογραφῆσεων καὶ συναυλιῶν στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικὸ.

Ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 2013 συνεργάζεται μὲ τὴν Σχολὴ Βυζαντινῆς καὶ Παραδοσιακῆς Μουσικῆς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν διδάσκοντας τὴν ψαλτικὴ τέχνη ἐνῶ παράλληλα προσφέρει τὰ εἰδικὰ μαθήματα Θεωρίας, Μουσικῆς ἀνάγνωσης καὶ Ἱστορίας τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς. Διατελεῖ πρωτοψάλτης τοῦ Ἱ.Ν. Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Καλλιθέας, ὅπου διδάσκει καὶ στὴν ἐνοριακὴ Σχολὴ Βυζαντινῆς Μουσικῆς.

Κωνσταντῖνος Καραγκούνης

Επίκουρος Καθηγητής Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Διευθυντής τοῦ Τομέα Ψαλτικῆς Τέχνης καὶ Μουσικολογίας τῆς Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν Βόλου

“Ὁ μουσικὸς συγκρητισμὸς στὴν Ψαλτικὴ Τέχνη καὶ Ἐπιστῆμη καὶ οἱ ἐπιπτώσεις του στὴν θεωρία καὶ τὴν πράξη”

Βιογραφικὸ σημείωμα: Ὁ Κωνσταντῖνος Καραγκούνης γεννήθηκε στὴν Ἀνακασιὰ Βόλου τὸ 1965. Εἶναι ἀπόφοιτος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ΑΠΘ (1987). Σπούδασε Βυζαντινὴ μουσικὴ καὶ ψαλτικὴ μὲ τοὺς Καθηγητὲς-Πρωτοψάλτες: Ἰ. Σχώρη καὶ Ἐμμ. Χατζημάρκο (Βόλος), Χρῦσ. Θεοδοσόπουλο, Χαρίλ.Ταλιαδῶρο καὶ Περ. Μαυρουδῆ (Θεσσαλονίκη), Λάζ. Κουζινόπουλο καὶ Σπυρ. Περιστέρη (Ὡδεῖο Ἀθηνῶν). Παράλληλα σπούδασε Ἑλληνικὴ Παραδοσιακὴ / Ἀραβοπερσικὴ Μουσικὴ καὶ Κανονάκι, μὲ τὸν μικρασιάτη μουσικὸ Παναγ. Ἀχειλᾶ (Βόλος) καὶ τοὺς Π. Ταμπούρη, Ἀνιὲς Ἀγκοπιάν. Τὸ 1998-2006, ἐργάσθηκε ὡς Θεολόγος στὴν Μέση Ἐκπαίδευση, ἐνῶ τὸ 2004-2006, ὡς Καθηγητὴς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς στὸ Μουσικὸ Σχολεῖο Βόλου. Διετέλεσε συνεργάτης τοῦ Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν τοῦ ΑΠΘ, γιὰ τὸ διάστημα 2006-2011, καὶ παράλληλα Ὑπεύθυνος Πολιτιστικῶν Θεμάτων τῆς ΔΔΕ Μαγνησίας. Τὸ 2000, ἀναγορεύθηκε Διδάκτωρ Βυζαντινῆς Μουσικολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ΕΚΠΑ μὲ καθηγητὴ τὸν Γρ.Θ.Στάθη, μὲ θέμα «Ἡ Παράδοση καὶ Ἐξήγηση τοῦ Μέλους τῶν Χερουβικῶν τῆς Βυζαντινῆς καὶ Μεταβυζαντινῆς Μελοποιίας». Τὸ 1995-2010, διετέλεσε τακτικὸ Μέλος τοῦ ΔΣ τοῦ Ἰδρύματος Βυζαντινῆς Μουσικολογίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπὸ τὸ 2010, εἶναι Επίκουρος Καθηγητὴς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Τὸ 2012, διετέλεσε τομεάρχης καὶ σύμβουλος ἐπὶ μουσικολογικῶν θεμάτων τῆς Μεγάλης Ὁρθόδοξης Χριστιανικῆς Ἐγκυκλοπαιδείας καὶ συγγραφεὺς 500 περίπου λημμάτων. Ἀπὸ τὸ 2013 εἶναι διευθυντὴς τοῦ Τομέα Ψαλτικῆς Τέχνης καὶ Μουσικολογίας τῆς Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν Βόλου.

Διετέλεσε ἱεροψάλτης διαφόρων Ναῶν τῶν Ἱ. Μητροπόλεων Δημητριάδος καὶ Λαρίσης, ἐνῶ τὸ διάστημα 1987-2000, ἦταν μέλος τοῦ Χοροῦ Ψαλτῶν «Μαῖστορες τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης» μὲ χοράρχη τὸν Γρηγ. Θ. Στάθη. Τὸ διάστημα 1992-2005, ἦταν ἰδρυτὴς, διευθυντὴς καὶ καθηγητὴς πολλῶν Σχολῶν Βυζαντινῆς-Παραδοσιακῆς Μουσικῆς καὶ Παραδοσιακῶν Ὀργάνων στὴν Μαγνησία. Τὸ 1995-2012, ἦταν μέλος τοῦ ΔΣ τοῦ Συνδέσμου Ἱεροψαλτῶν Βόλου, ἐνῶ τὸ 2010, διετέλεσε Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ὁμοσπονδίας Συνδέσμων Ἱεροψαλτῶν Ἑλλάδος.

Γεώργιος Κωνσταντίνου

Δρ. Μουσικολογίας, Διευθυντής τῆς Ἑλληνικῆς Βυζαντινῆς Χορωδίας

“Τὸ δυσδιάκριτον τοῦ χρωματικοῦ γένους ἐξαιτίας τῶν διαστημάτων καὶ τῶν προσδιοριστικῶν ὀνομάτων τῶν ἤχων τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς”

Βιογραφικὸ σημεῖωμα: Ὁ Γεώργιος Κωνσταντίνου γεννήθηκε τὸ 1961 στὸ Γαλατᾶ Μεσολογγίου. Εἶναι διδάκτωρ τοῦ Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν τοῦ Ἰονίου Πανεπιστημίου, πτυχιούχος τῆς Μαρασλείου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας (1982), τοῦ Τ.Ε.Φ.Α.Α. (1987) καὶ Διπλωματοῦχος Βυζαντινῆς Μουσικῆς (Ἀθήναιον Ὠδεῖον, καθηγητής: Ἀθ. Παπαζαρηῆς). Ἐχει λάβει μέρος σὲ Διεθνή Μουσικολογικὰ καὶ Παιδαγωγικὰ Συνέδρια, Masterclasses, στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικὸ, ὅπου ἀνέπτυξε θέματα ποὺ ἀφοροῦν στὴν διδασκαλία τῆς μουσικῆς καὶ στὴν Ψαλτική.

Στὰ πλαίσια τῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς ἐξέδωσε τοὺς τόμους Α' (θεωρία) καὶ Β'-Γ' (Ἀναστασιματάρια) τῆς σειρᾶς «Θεωρία καὶ Πράξις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς». Ἐχει ἐπιμεληθεῖ α) τὸ Θεωρητικὸν Μέγα τῆς Μουσικῆς Χρυσάνθου τοῦ ἐκ Μαδύτων (Αὐτόγραφο 1816 καὶ ἔντυπο 1832) καὶ τὴν Εἰσαγωγή Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, ἐκδόσεις τῆς IMM Βατοπαιδίου καὶ β) τὰ ἔργα τοῦ Κωνσταντίνου Πρίγγου, ἐκδόσεις τῆς Αποστολικῆς Διακονίας. Ἐχει ψάλλει ὡς πρωτοψάλτης σὲ ἀρκετοὺς ναοὺς στὴν Ἀττική. Μετείχε μὲ ὑποτροφία σὲ τρίχρονο ἐρευνητικὸ πρόγραμμα τοῦ κοινωφελοῦς ἰδρύματος «Ἀλέξανδρος Ὠνάσης» μὲ θέμα «Ὁ Βυζαντινὸς Μαῖστωρ Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης» ὑπὸ τὴν ἐπιτροπεία τοῦ ἀείμνηστου Λυκούργου Ἀγγελόπουλου. Δίδαξε βυζαντινὴ μουσικὴ στὶς Σχολές Ζωοδόχου Πηγῆς (ὁδοῦ Ἀκαδημίας) καὶ τῆς Μητροπόλεως Φθιώτιδος, καὶ στὸ Ὠδεῖο Ἀθηνῶν.

Ἀπὸ τὸ 1981 εἶναι μέλος, καὶ σήμερα χοράρχης, τῆς Ἑλληνικῆς Βυζαντινῆς Χορωδίας. Ὡς μέλος τῆς συμμετέχει στὴν ἔρευνα ποὺ πραγματοποιεῖ πάνω στὴν θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ μελέτη τῆς γραπτῆς παράδοσης τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, στὴν ἐρμηνεία τῆς μὲ γνώμονα τὴν προφορικὴ παράδοση καὶ στὴν ἀξιοποίηση τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἔρευνας στὴν διδασκαλία. Εἶναι ὑπεύθυνος τοῦ Προγράμματος Ἐπιμόρφωσης καὶ Κατάρτισης Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς (Π.Ε.Κ.Ε.Μ.) ποὺ λειτουργεῖ ἀπὸ τὸ 2003, ὅπου διδάσκονται ἀπὸ καθηγητὲς Πανεπιστημίων καὶ καλλιτέχνες ἐγνωσμένης ἀξίας τὰ μαθήματα: Ψαλτικὴ, Κατάρτιση καὶ διεύθυνση βυζαντινοῦ χοροῦ, Σημειογραφία, Παλαιογραφία μουσικῆς καὶ χειρογράφων, Διαστηματικά, Ἦχος καὶ Μακάμ, μὲ ὑποτροφίες ποὺ χορηγεῖ, ἀπὸ τὸ 2014, τὸ Ἰνστιτοῦτο «Ἅγιος Μάξιμος ὁ Γραικός».

Δημοσθένης Φιστουρής

Δρ. Μουσικολογίας

“Εκδόσεις και χειρόγραφα Βυζαντινής Μουσικής για την διάσωση της Ψαλτικής παράδοσης στην Κωνσταντινούπολη κατά την διάρκεια του 20ου αιώνας”

Βιογραφικό σημείωμα: Ο Δημοσθένης Φιστουρής γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη. Υπήρξε πρώτος κανονάρχος στην Μεγάλη του Χριστού Έκκλησία, ως μαθητής του αείμνηστου Άρχοντος Πρωτοψάλτου της ΜΧΕ Βασιλείου Νικολαΐδου. Στην συνέχεια, στην Αθήνα, μαθήτευσε για πολλά χρόνια δίπλα στον Άρχοντα Πρωτοψάλτη της Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Μονής Ζωοδόχου Πηγής Μπαλουκλή Κωνσταντίνο Μαφίδη και στον Άρχοντα Μουσικοδιδάσκαλο της ΜΧΕ Δημοσθένη Παϊκόπουλο. Είναι άριστοῦχος διδάκτωρ της ιστορικής και συστηματικής μουσικολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών (2014). Επίσης έχει δίπλωμα Μονωδίας - Κλασικού τραγουδιού, Βυζαντινής Μουσικής, και πτυχία Ειδικού Αρμονίας, Αντίστιξης και Φούγκας. Ως υπότροφος του Ίδρυματος “Αλέξανδρος Ωνάσης”, σπούδασε στην Ιταλία κλασικό τραγούδι με τους διακεκριμένους λυρικούς τραγουδιστές: Luigi Alva, Arrigo Pola, Paride Venturi, Carlo Bergonzi και Renata Scotto.

Έχει συνεργαστεί ως σολίστ-τενόρος με την Εθνική Λυρική Σκηνή, το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, την Όπερα Θεσσαλονίκης, το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης-Δημήτρια και με διάφορα Ιταλικά Λυρικά Θέατρα. Έχει δώσει άτομικά ρεσιτάλ και έχει συμμετάσχει ως σολίστ σε συναυλίες με τον Δήμο Αθηναίων, το Ίδρυμα Θεοχάρη, το Ε.Μ. Πολυτεχνείο Αθηνών, το Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Ίδρυμα Αλέξανδρος Ωνάσης κ.ά.

Έχει ηχογραφήσει ανέκδοτα μαθήματα Βυζαντινής Μουσικής για το ραδιόφωνο της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Πειραιϊκής Εκκλησίας, όπου είναι και παραγωγός της έκδοσης «Μορφές και Κείμενα της Ψαλτικής Παράδοσης» (από το 2014). Έχει συνθέσει μουσική και τραγούδια για το θέατρο «Η Πρόβα», αποσπώντας ευμενείς κριτικές. Παράλληλα έχει συμμετάσχει σε διεθνή μουσικολογικά συνέδρια, με ευρεία θεματολογία, από την Βυζαντινή Μουσική και την Οθωμανική-Τούρκικη μουσική μέχρι την Ελληνική έντεχνη κλασική μουσική και την Όπερα. Έχει διατελέσει καθηγητής Μονωδίας και Βυζαντινής μουσικής σε διάφορα ώδεια και καθηγητής Μουσικής (θεωρίας-σολφέζ, ιστορίας μουσικής, φωνητικής και προετοιμασίας μουσικού ρεπερτορίου) σε ανώτερες δραματικές σχολές. Επίσης είναι πτυχιούχος της σχολής Μεταλλειολόγων Μηχανικών Μεταλλουργών του Ε.Μ. Πολυτεχνείου.

Συναυλία Βυζαντινῆς Μουσικῆς

Χορὸς ψαλτῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀρχοντος Πρωτοψάλτου
τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως Φωτίου Γιαννακάκη

Βιογραφικὸ σημεῖωμα: Ὁ Φώτιος Γιαννακάκης γεννήθηκε στὸ Πέραν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὸ 1949. Ὁ πρῶτος του δάσκαλος στὴν ψαλτικὴ ἦταν ὁ Λαμπαδάριος τοῦ ἐνοριακοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, Κωνσταντῖνος Μουταφτσόπουλος. Παράλληλα συμμετεῖχε στὸ πρόγραμμα ἐκμάθησης τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς τοῦ ναοῦ. Μετὰ τὶς Γυμνασιακὲς του σπουδὲς στὸ Ζωγράφειο Λύκειο τῆς Πόλης, λόγω τῶν ἀπελάσεων τῶν Ἑλλήνων Ὑπηκόων, τὸ Σεπτέμβριο 1964, συνέχισε τὶς σπουδὲς του στὴν Ἀθήνα.

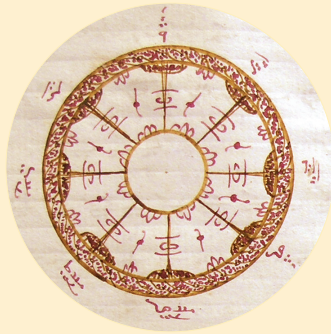
Ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν συμμετεῖχε στὴν χορωδία τοῦ Πρωτοψάλτου τοῦ Ἱ.Ναοῦ Ἀγ.Νικολάου Καισαριανῆς Κωνσταντίνου Μαφίδη. Γιὰ μακρὸ ἐπίσης χρονικὸ διάστημα συμμετεῖχε στὴν χορωδία τοῦ Πρωτοψάλτου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Καισαριανῆς, ἀειμνήστου Δημητρίου Μαγούρη. Συμμετεῖχε στὴν χορωδία τῆς Φοιτητικῆς Ἐνωσης Κωνσταντινουπολιτῶν, στὴν μεγάλη χορωδία τοῦ Νέου Κύκλου Κωνσταντινουπολιτῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ Θρασύβουλου Στανίτσα καὶ στὴν χορωδία τοῦ Συλλόγου Μουσικοφίλων Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ 1971, διορίσθηκε λαμπαδάριος τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ζωοδόχου Πηγῆς Νέων Λιοσιῶν. Τὴν περίοδο 1975 ἕως 1981, ὑπηρετήσε ὡς πρωτοψάλτης στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱ.Ν. Εὐαγγελιστρίας Περιστερίου. Τὸ 1976, χειροθετήθηκε μὲ τὸ τιμητικὸ ὄφφικιο τοῦ Ἀρχοντος Πρωτοψάλτου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Περιστερίου ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη κυρὸ Ἀλέξανδρο. Ἐψαλε ἀκόμη ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ὡς Πρωτοψάλτης στὸν Ἱερό Ναὸ Ἁγίας Φωτεινῆς Μέτς καὶ στὸν Ἱ. Ναὸ Ἀγ.Γεωργίου Καρίτση. Ἐπὶ δεκαπενταετίαν ἔψαλε ὡς Πρωτοψάλτης στὸν Ἱερό Ναὸ Εὐαγγελιστρίας Νεαπολέως-Νικαίας. Ἀπὸ δεκαετίας καὶ πλέον ὑπηρετεῖ στὸν Ἱερό Ναὸ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Κολωνοῦ, ἀκολουθώντας μὲ εὐλάβεια καὶ ἀφοσίωση τὰ βήματα τῶν μεγάλων Πρωτοψαλτῶν τῆς γενέτειράς του. Φοίτησε στὸ Ὡδεῖο Πειραιῶς μὲ καθηγητὴ τὸν Νικόλαο Τσιγκούλη καὶ ἔλαβε τὸ Πτυχίον καὶ τὸ Δίπλωμα Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς.

Τὸ 2012, τοῦ ἀπονεμήθηκε τὸ ὄφφικιο τοῦ Ἀρχοντος Πρωτοψάλτου τῆς Ἁγιά-τάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖο.

Εἶναι ἰδρυτικὸ μέλος καὶ πρόεδρος τοῦ μουσικο-φιλολογικοῦ Συνδέσμου Φίλων Μουσικῆς “Ἡ Θεοτόκος”. Ἔχει ἐκδώσει σειρὰ κασετῶν καὶ ψηφιακῶν δίσκων CD μὲ ποικίλους Βυζαντινοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς Ὑμνους. Εἶναι ἀπόφοιτος τῆς Φαρμακευτικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν.

Πρόσκληση

Κύκλος Διαλέξεων
για την Βυζαντινή Μουσική
καὶ τὴν Ψαλτικὴ Τέχνη

Ἀπὸ 10 Μαρτίου ἕως 9 Μαΐου 2016

ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Σωματείου
Ἑλλήνων Ὑπηκόων Ἀπελαθέντων ἐκ Τουρκίας
Αἴθουσα Πνευματικοῦ Κέντρου Κωνσταντινουπολιτῶν
Σούτσου 46, Ἀμπελόκηποι

Ὥρα: 19:00

Ἐπιμέλεια προγράμματος: Δημοσθένης Φιστουρῆς, Δρ. Μουσικολογίας

Πληροφορίες στὸν ἰστότοπο: <http://www.enokon.gr/poioi-eimaste/somateio-apelathenton>

